

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2004. július 5.)****Litvánia konvergenciaprogramjáról (2004–2007)**

(2004/C 320/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásának megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A VÉLEMÉNYT:

2004. július 5-én a Tanács megvizsgálta Litvánia konvergenciaprogramját, amely a 2004-től 2007-ig terjedő időszakra szól. A program nagymértékben eleget tesz a stabilitási és növekedési programok tartalmáról és formájáról szóló, felülvizsgált magatartási kódex adatszolgáltatási követelményeinek.

A program alapját képező költségvetési stratégia célja, hogy „a gazdaságpolitikai célok sikeres végrehajtásával elérje az államháztartási egyenleg ciklikus hatásoktól megtisztított egyensúlyát”, jóllehet a programban szereplő deficitcélok nem teljesen tükrözik e stratégiát. Különösen a program a hiánynak alig 0,2 százalékpontos csökkenését prognosztizálja 2003 és 2007 között, amikor is az várhatóan a GDP 1,5 %-ára mérséklődik. Ezt a GDP arányában kifejezett kiadások és bevételek növekedése eredményezi. A bevétel/GDP arány emelkedése a program időtartama alatt várhatóan eléri a 2 százalékpontot, elsősorban az EU pénzügyi támogatásához kapcsolódó, nem adójellegű bevételek számottevő növekedésének köszönhetően. Az adóbevételek várhatóan a GDP 0,4 százalékpontjával emelkednek az utadó 2005-re tervezett megszüntetése ellenére, ami a becslések szerint ugyanabban az évben a költségvetés GDP arányában kifejezett bevételeinek 0,5 %-os csökkenését eredményezi. Az elmúlt öt évben regisztrált számottevő csökkenést követően a kiadás/GDP arány a vizsgált időszakban valószínűsíthetően 1,8 százalékponttal emelkedik, ami teljes egészében az elsődleges kiadások növekedésének következménye lesz, és amit várhatóan csak kismértékben ellensúlyoz majd a kamatkifizetések előirányzott csökkenése. Az elsődleges kiadások növekedéséért főként az „egyéb kiadások” – amelyek a GDP arányában várhatóan 0,9 %-kal emelkednek, és elsősorban a közösségi költségvetésbe befizetett hozzájárulásokat takarják –, valamint a transzferek és támogatások lesznek felelősek, amelyek a gazdálkodóknak nyújtott magasabb támogatások, a rubelmegtakarítások veszteségeinek kompenzálása, az ingatlanok után fizetett kárpótlások, és a nyugdíjreform következményeként várhatóan a GDP 0,7 %-ával emelkednek. A bruttó állóeszközfelhalmozás előreláthatólag jelentős mértékben – a GDP 1 %-ával – növekszik a program első két évében, az előrejelzések szerint azonban 2007-re a GDP 3,1 %-ára esik vissza, ami alig 0,2 százalékponttal haladja meg a 2003-as kiindulási szintet.

A program alapját képező makrogazdasági forgatókönyv viszonylag kedvező növekedési feltételezéseket tükröz. Ez különösen a 2005-re prognosztizált növekedési ütemre igaz, amit a 2003-as előcsatlakozási gazdasági programban szereplő 6,5 %-ról a konvergenciaprogramban 7,3 %-ra módosítottak. A programban középtávrá előirányzott növekedés, bár óvatosabb, mint a program kezdeti időszakára prognosztizált, meglehetősen optimista. Az infláció mértékére vonatkozó előrejelzések reálisnak tűnnek.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

A program szerint az államháztartás hiánya minden évben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alatt marad. E célok ugyanakkor nem konzisztensek a program időtartamára tervezett egyensúly közeli helyzettel. Ehhez járul még, hogy a programban ismertetett költségvetési politika hatása nem nyújt elégséges biztonsági tartalékot ahhoz, hogy a rendes makrogazdasági fluktuációk mellett a hiányt a GDP 3 %-ában rögzített küszöbérték alatt tartsa, legalábbis a program első éveiben. A költségvetési eredmények a prognosztizálnál rosszabbak lehetnek. Különösen a már említett kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok, valamint a tervezettnél több bevételre adott reakcióként – a múltban már megtapasztalt – túlköltségek kockázata veszélyezteti az előirányzott költségvetési célok elérését.

A fenti értékelés fényében, amennyiben a programban előirányzott növekedési ütem megvalósul, Litvániának ajánlott további lépéseket tennie a költségvetés egyensúly közeli helyzetének megteremtése érdekében, különös tekintettel a fizetési mérleg hiányára, illetve a belső kereslet nyomására. Litvániának továbbá szigorúan végre kell hajtania költségvetését annak érdekében, hogy 2004-ben a 3 %-os referenciaérték meghaladásának kockázatát csökkentse. Végül a Tanács a litván hatóságokat arra ösztönzi, hogy a tervezettnél magasabb bevételeket a hiánycsökkentés céljára használják fel.

Litvánia viszonylag kedvező helyzetben van ahhoz, hogy viselje a népesség előregedésének költségeit, bár hosszabb távon jelentkezhetnek problémák. Az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága érdekében több olyan intézkedést is végrehajtanak, amelyek a népesség előregedésének költségvetési vonzatán kívánnak enyhíteni, illetve a nyugdíj- és egészségügyi ellátó rendszerek modernizálását célozzák. Mindazonáltal továbbra is kockázati tényezőket jelentenek a nyugdíj- és egészségügyi reform rövidtávú költségei, valamint a rendezetlen függő kötelezettségek. A megfelelő elsődleges többlet megteremtése alapvető fontosságú ahhoz, hogy az államháztartás fenntarthatósága a jövőben is biztosított legyen.

Litvánia konvergenciaprogramjának legfontosabb előrejelzései:

	2003	2004	2005	2006	2007
GDP reálnövekedése (%)	9,0	7,0	7,3	6,6	6,3
Foglalkoztatás-növekedés (%)	2,0	0,7	1,0	0,2	0,2
Infláció (HICP) (%)	- 1,2	0,9	2,0	2,1	2,5
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	- 1,7	- 2,7	- 2,5	- 1,8	- 1,5
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	21,5	22,4	22,2	21,4	21,0